

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

katedra občanského práva

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

vedoucí diplomové práce

P O S U D E K

diplomové práce Petry Chaloupkové

„Sousedská práva“

Problematika sousedských práv patří k těm tematickým okruhům, které mají v občanském právu hluboké kořeny. To je dáno její praktickou důležitostí v každodenním životě. V důsledku toho jsou její otázky za dlouhá staletí důkladně rozpracovány jak legislativně, tak i teoreticky. Z těchto charakteristik pak vyplývají též pozitiva a negativa, jež kynou tomu, kdo se rozhodne sousedská práva tak či onak vědecky zpracovávat. K pozitivům patří jednak to, že jde o zpracování látky více méně stále aktuální, a jednak to, že je při tomto zpracování nadprůměrně z čeho čerpat. Hlavní negativum představuje naopak skutečnost, že volba tématu sousedských práv nedává příliš možností přijít s nějakými poznatky zásadního významu, tím méně předložit teoreticky fundovanou práci.

Přesto, každá práce o sousedských právech může být zpracována dobře, průměrně nebo špatně. Když dočítám poslední stránky práce, která je předmětem tohoto posudku, s potěšením konstatuji, že je zpracována dobře.

Ocenění zasluhuje především samo rozvržení práce. Autorka správně začíná u obecných otázek, jimiž jsou pojem, předmět a subjekty sousedských práv. Na to navazují výklady o historickém vývoji právní úpravy sousedských práv, kde se podává přehled o římském právu, dále (což nebývá v diplomových pracích zvykem) o středověkém právu na našem území, o rozsáhlé úpravě obsažené v AGBG, o řešení sousedských práv ve „středním“ občanském zákoníku a konečně o navazující úpravě v občanském zákoníku z roku 1964. Meritorní otázky uvozuje vstupní přehled o aktuální úpravě sousedských práv. Odtud vede cesta logicky k rozlišení jednotlivých zásahů do sousedských práv, aby v návaznosti na to bylo podrobně charakterizováno to, co je pro sousedská práva patrně nejtypičtější, tj. jednotlivé druhy imisí. Po ryzí hmotně právní látce přecházejí výklady nutně k rozboru ochrany sousedských práv, a to jednak na obecné úrovni prostředků ochrany občanských práv

a jednak na specifické procesně právní úrovni petitorní ochrany mající podobu jednotlivých žalob.

Celá nastíněná materie je zpracována s mimořádnou důsledností, jakož i pečlivostí a mapuje tak v úplnosti vše, co je a může být jejím předmětem nejen z legislativního hlediska, ale též z hlediska toho, co o legislativě vypovídá právní teorie a praxe. V této souvislosti zasluhuje vyzdvihnout autorčinu velmi pěknou práci s prameny, zejména těmi z oblasti právní nauky. Kromě toho, že práce samozřejmě plně ob stojí při prověrce potenciálního plagiátorství (zjištěná shoda 6%, daná navíc zřejmě citacemi), je velmi kvalitní i z hlediska formálního, jsouc psána srozumitelně a kultivovaně.

Mám-li jako vedoucí diplomové práce splnit též svou úlohu kritika, nemám toho mnoho. Na obecné úrovni je to vlastně jediná připomínka faktu, že je předložená práce značně popisná, kompilační a v nemalé míře též pozitivistická. To je ovšem do značné míry dáno samotnou shora naznačenou rozpracovaností látky a koneckonců i tím, že o mnoho lépe na tom většinou nejsou předlohy, z nichž autorka čerpá a které pocházejí z pera autorů jistě mnohem renomovanějších.

Pokud jde o jednotlivosti, připomínky k nim nejsou nijak podstatné. Předně bych byl opatrnější při přebírání některých názorů jiných autorů, například problematického vymezení předmětu sousedských práv (str. 8) nebo příkladu s motocyklem (str. 29), který jistě z jeho vlastníka nečiní souseda, anebo hodnocení role zamítnutí žádosti o vydání stavebního povolení (str. 42), například když k takovému zamítnutí dojde ryze z důvodů na straně žadatele. Některé vlastní názory by zasluhovaly více přesnosti. Například za souseda můžeme označit nejen oprávněného, ale též neoprávněného držitele či detentora (str. 17); povinnost udržovat plot (str. 43) je dána jistě ne obecně, nýbrž pouze tehdy, když by absencí údržby mohla být dotčena práva někoho jiného; smírná jednání (str. 63) patrně sotva lze považovat za prostředek právní ochrany, jakkoli samozřejmě mohou vést k pozitivnímu výsledku. Tam, kde o právní ochranu naopak jde (str. 72 a násl.), lze postrádat jednak zapracování žaloby na náhradu škody a jednak zmínku o tom, jak judikatura řeší případnou kolizi mezi žalobou na určení a žalobou na plnění. Pouze do diskuse navrhuji, aby se autorka (v souvislosti s výklady na str. 61) zamyslela nad otázkou rozdílu mezi přivlastněním si spadlého ovoce na pozemek ze stromu rostoucího na sousedově pozemku na jedné straně a imisí v podobě takto spadlého, hniječícího a sousedem neposbíraného ovoce na straně druhé.

Všechny právě uvedené připomínky jasně předurčují mé celkové hodnocení práce. Jednoznačně mohu konstatovat, že posuzovaná diplomová práce je prací kvalitní; z jejího obsahu jasně vyplývá, že si autorka osvojila velmi solidní, někdy až nadprůměrné poznatky

týkající se zkoumané problematiky, že je umí náležitě utřídit a zejména náležitě též prezentovat. Předložená práce tedy nepochybně splňuje všechny požadavky kladené na diplomovou práci, a proto doporučuji, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 29. dubna 2013

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.